

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1882.

Andra Kammaren.

N:o 4.

Onsdagen den 25 Januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 18 i denna månad.

§ 2.

Herr Statsrådet m. m. J. H. Lovén aflemnade följande Kongl. Maj:ts propositioner till Riksdagen, nemligen:

1:o) med förslag till förordning angående böter för svarandeparts uteblifvande från underrätt;

2:o) med förslag till förordning angående upphörande af skyldighet för den, som emot hofrätts dom vill Konungen söka, att i visst fall träda i fängelse till sakens slut;

3:o) med förslag till förordning angående tillämpning å frälsemän af förordningen den 8 November 1872 om ändring i lagens stadgan angående giftomannarätt;

4:o) angående förändrad lydelse af §§ 59 och 64 i förordningen om kommunalstyrelse på landet;

5:o) angående öfverlåtelse till Stockholms stad af vissa, dels kronan, dels Riksgäldskontoret tillhöriga tomtdelar utmed Ridderholmskanalen mot vederlag till kronan af annan för sammanbindningsbanan genom Stockholm använd, staden tillhörig mark;

6:o) angående afsöndring af jord från kungsgården Noret i Kopparbergs län till begravningsplats för Christine församling i Falun;

7:o) angående upplåtelse till Vesterås stad utaf delar af kronolägenheterna Stallhagen och Munkängen;

8:o) angående gratifikationer till ingenjörer och öfrige vid statens jernvägsbyggnader anstälde tjänstemän, som till följd af inskränkning i dessa byggnader blifvit eller blifva uppsagde från sina befattningar;

9:o) angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar;

10:o) angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning af ungskog inom Vesterbottens län m. m.;

11:o) angående förvaltningen af kronans jordbruksdomäner samt inrättande af en för dessa egendomar och statens skogar gemensam domänstyrelse; och

12:o) angående förhöjning i befodringsafgiften för lokalbref; äfvensom Kongl. Maj:ts nådiga skrivelser:

1:o) i anledning af två vid sistförflutne riksdag beslutade lagförändringar; och

2:o) angående förordnande af en statsrådsledamot att utöfva den befattning med riksdagsärenden, som enligt § 46 af Riksdagsordningen tillkommer en ledamot af Statsrådet.

Herr Talmannen mottog berörda Kongl. propositioner och skrivelser under förklarande, att Kammaren skulle åt desamma egna grundlagsenlig behandling.

§ 3.

*Remiss af
statsregle-
ringsproposi-
tionen.*

Föredrogs Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof.

Ordet begärdes af

Herr Hedin, som yttrade: Då, Herr Talman, det blifvit en vedertagen sed att man får begagna sig af remissen af Kongl. Maj:ts budgetproposition för att till vederbörande frambära ett och annat, som man har på hjertat, äfven om det ej står i det omedelbaraste samband med innehållet i samma proposition, skall jag tillåta mig att börja mitt anförande med en hemställan i främsta rummet till Herr Statsrådet och Chefen för Justitiedepartementet, men för öfrigt också visserligen till samtliga hans kolleger, en hemställan, att nemligen Konungens rådgifvare behagade hysa något medlidande med ett af det svenska folkets allra grymmaste lidanden, jag menar den Kongl. svenska kurialstilen eller, såsom den äfven plägar kallas, den juridiska stilen. Det har nu kommit derhän, att det är faktiskt ådalagdt, att den svenska allmänheten missförstår icke blott detaljerna i ett vanligt kurialstilsdokument, utan äfven misstager sig om sjelfva hufvudsaken i en dom eller ett utslag eller om hvad som på riksdagens hvardagsspråk plägar kallas klämman. Denna ostridiga olägenhet är icke den enda svåra följden af den rent af vanvettiga språkbehandling, som utmärker den så kallade juridiska stilen. En annan verkan är, att denna stil skämmer bort literaturspråket; de osmälta kurialstilsmassor, som reproduceras af tidningarne, återverka sedermera på boklitteraturen. Logikens fordringar, språkets lagar och örat för stilens välljud skämmas af det ständiga umgänget med denna förskräckliga stil. Att det går så till, derom vittna kanske nio tiondedelar af vår nutida tryckta literatur. *Huru* det går till, torde kanske i någon mån belysas af ett konkret exempel. Det har omtalats att en berömd professor vid det sydsvenska universitetet höll på att helt och hållet tappa bort sin svenska stil, att nära nog förlora sin författaregåfva, derigenom att han ständigt var sysselsatt med att korrigera en sin medbroders dåliga svenska. Båda kommo,

i förbigående sagdt, sedermera till höga äreställen inom samhället. — Så går det också till med den officiella svenskans inflytelse på literaturspråket, förmedlad genom den ymniga tidningsliteraturen och tidningsläsningen. Man har nu helt nyligen sett, att omsider en lagfaren man uppträdde mot detta missbruk; jag tillåter mig hänvisa till 9:de och 10:de häftena af Naumanns bekanta tidskrift. Om jag icke misstager mig, äro sex af Konungens nuvarande rådgifvare lagfarna män. Har jag att häri söka en förhoppning om stöd för den reform, jag begär? Jag har hört mången betvifla det, men jag vågar dock hysa en motsatt åsigt — och den som lefver får se. Jag skall be, Herr Talman, att få anföra ett enda exempel på, huru den officiella svenskan tager sig ut. Det är icke fråga om något utslag eller någon dom, utan helt enkelt om en skrifvelse från Kongl. Maj:t i ett administrativt ärende. Jag har medfört den i det skick, som här synes, för att få förevisa den, innan jag låter innefatta den i glas och ram och öfverlemnna den till någon antiqvitets-samling.

Det är Kongl. Maj:ts skrifvelse den 15 Oktober 1880 till Öfverståthållarembetet angående indragning af Stockholms handels- och ekonomikollegium m. m. Begynnelseorden lyda som följer: "Wår ynnest och nådiga benägenhet med Gud allsmäktig! Med skrifvelse af den 9 September hafven I till Oss öfverlemnadt Stockholms stadsfullmäktiges underdåniga skrifvelse af den 1 Februari 1875, deruti fullmäktige" o. s. v. Jag får gå öfver till andra sidan, der jag, efter att hafva genomlupit 23 rader — skriften är i kvartformat — och 218 ord, kommer till fortsättningen af den bisats, som börjar med "deruti fullmäktige" och som får sin fulländning i orden: "i sådant hänseende anført". Kan man komma längre i barbari?

Hans Excellens Herr Utrikesministern förutsade förlidet år, att en förhöjning i aflöningen för den diplomatiska personalen inom kort skulle blifva af — jag tror orden föllo sig så — oafvisligt behof påkallad. Det antyddes tillika, att en utredning af denna viktiga fråga vore af nöden, men det förklarades derjemte, att behofvet vore så stort, att endast hänsyn till statsverkets dåvarande tillstånd föranledt ett uppskof med framställning af denna ovälkomna anslagsfordran. Af bilagan till Kongl. Maj:ts proposition för i år erfar jag, att den ifrågavarande utredningen ännu icke afslutats. Man bör hoppas att den måtte komma att räcka mycket länge. Mindre tillfredsställelse åter än tillkännagifvandet härom föranleder en förändring, som Herr Utrikesministern har vidtagit i bilagorna till den Kongl. propositionen rörande tredje hufvudtiteln. Sedan den norska regeringen, jag vill minnas i slutet af år 1869, på grund af en hemställan från norska stortinget, hade föreslagit, att en specificerad budget öfver de diplomatiska och konsulatsutgifterna skulle stortinget meddelas, har man från och med år 1871 förelagt såväl den svenska Riksdagen som det norska stortinget en del ganska upplysande och värderika bilagor; ehuru visserligen icke så utförliga och upplysande i den svenska budgetspropositionen som i den norska, har man dock haft anledning att vara tacksam äfven här för hvad man fått. Bland dessa bilagor har städse, således nu under tio år, förekommit en nominativ uppgift på

*Remiss af
statsregle-
ringsproposi-
tionen.
(Forts.)*

Remiss af
statsregle-
ringsproposi-
tionen.
(Forts.)

de från kabinettskassan och konsulskassan utgående så kallade exspektanslöner och pensioner. Denna uppgift har, märkvärdigt nog, försvunnit ur bilagorna till detta års Kongl. proposition. Jag förstår icke *hvarför*, men jag vet att det nu försvunna aktstycket varit ganska värderikt och välkommet. Man har i detsamma fått kännedom om åtskilliga *förtjente* personer — jag säger *förtjente*, därför att jag måste sluta dertill af deras exspektanslöner och pensioners belopp — om hvilka man förut kanske icke ens hört talas. Man har också vid jämförelse mellan denna exspektans- och pensionsstat och den samtidigt för Riksdagen framlagda 9:de hufvudtiteln haft anledning att göra några rätt lärrika betraktelser, t. ex. derom i hvad mån riksdagsarbetet skulle kunna förminska, om på Kongl. Maj:t öfverlättes bestämmandet af äfven alla öfriga pensioner. Så ser man af nu föreliggande statsverksproposition, hurusom Kongl. Maj:t kommit till Riksdagen med en ganska utförligt motiverad begäran om 250 kronors pension till en uttjent vaktqvinna. Huru mycket lättare skulle det ej gå, om, såsom å Utrikesdepartementets stat plägar ske, pensioner å fyra, fem å sextusen kronor kunde, utan något vederbörandes hörande eller dylikt besvär samt utan Riksdagens inblandning i saken, af Kongl. Maj:t beviljas! Förfarandet kan vara *förtjent* af att tagas i betraktande, om än icke till efterföljd. Visst är emellertid, att man med saknad umbär ett aktstycke, vid hvilket man varit van sedan tio år tillbaka. Anledningen till dess undanhållande kan icke vara den, att för icke så länge sedan en ny man trädde i spetsen för Utrikesdepartementet, ty samme utrikesminister, som gjort den ifrågavarande indragningen, framlade vid förliden riksdag den sedvanliga uppgiften öfver exspektanslöner och pensioner.

Jag vill icke förbigå 4:de hufvudtiteln, utan att för min ringa del till Statsrådet och Chefen för Landtförsvarsdepartementet frambära uttrycken af min oförställda erkänsla därför att han, på sätt statsverkspropositionen utvisar, velat gå tillmötes det uttalade behovet af ökad understöd för skarpskytterörelsen eller, såsom jag rättare bör uttrycka mig, den rörelse, som afser främjande af skjutskickligheten. Under det mångåriga sisyphusarbetet med försvarsfrågans lösning, som konsumerar den ena krigsministern efter den andra, skall mången tilläfventyrs finna denna rörelse icke vara någon stor sak; men den visar oss dock vägen till att nå, om ej storartade, dock verkligt värderika resultat; och att hafva befrämjat denna rörelse kan därför äfven vara ett vackert minne att lemna efter sig.

Jag vågar antaga, att Stats-Utskottet vid behandlingen af *femte* hufvudtiteln i fråga om regleringen af chefens för Lotsstyrelsen aflöning icke skall bortglömma hvilka belopp förut blifvit fastställda för cheferna för två andra mindre verk, nemligen Riksarkivet och Kongl. Biblioteket. Utan tvifvel skall en jämförelse med de fastställda lönebeloppen för dessa båda chefer finnas innebära en viss belysning af regeringens förslag om chefens för Lotsstyrelsens aflöning, som ej torde vara fullt välbetänkt.

Innan jag lemnar *femte* hufvudtiteln, skall jag bedja att få påpeka en särdeles egendomlig företeelse, som egde rum förlidet år. Sist för-

samlade Riksdag godkände med ringa jemkning Kongl. Maj:ts förslag om åtgärder för åstadkommande af en särdeles välbehöflig, ja trängande löneförbättring åt lärarne vid sjökrigsskolan. Riksdagen beviljade för detta ändamål icke några nya medel, utan gaf endast sitt samtycke dertill, att Kongl. Maj:t skulle ega att uttaga en ingalunda öfverdrifvet ökad terminsafgift af eleverna vid sjökrigsskolan. Jag säger: ingalunda öfverdrifvet, ty äfven med en ökning till 150 kronor om året blir hvarje elevsplats faktiskt en frielevsplats af skäl, som jag närmare påpekade förlidet år, medan de, som *kallas* frielevsplatser, äro rätteligen att anse såsom stipendierade platser. Nu har Kongl. Maj:t, genom en kungörelse af den 16 September 1881 angående förändrad lydelse af 54 § i Kongl. kungörelsen den 30 Maj 1879, stadgat, att kadett skall för hvarje läsetermin erlagga en afgift af 75 kronor såsom bidrag till lärarnes aflöning m. m., men denna förändrings förväntade resultat nästan tillintetgjordes genom Kongl. Maj:ts skrifvelse af samma dag till chefen för sjökrigsskolan angående erläggande af terminsafgifter till skolan, hvarigenom förklaras, att den i berörda kungörelse — nemligen den om ändring i 54 § af stadgan för Kongl. sjökrigsskolan — stadgade bestämmelse om en terminsafgift af 75 kronor skall tillämpas endast på de kadetter, som hädanefter i skolan intagas, hvaremot öfriga kadetter skola erlagga den förut fastställda, mindre afgiften. Härigenom har det förslag från Kongl. Maj:t, som af förra Riksdagen godkändes, blifvit till sitt innehåll väsentligen omgjordt, så att Riksdagen häraf kan inhemta, att det icke alltid är säkert, att, när den bifaller en Kongl. proposition, den vet hvad den verkligen bifaller. Följden är också den, att lärarnes berättigade förhoppningar om någon förbättring i sina alldeles otillräckliga lönevilkor blifvit i väsentlig mån svikna. Mig synes för öfrigt, att denna åtgärd är af en mycket egendomlig konstitutionel beskaffenhet, men derom torde jag få tillfälle att närmare yttra mig en annan gång.

Det är icke utan ledsnad jag finner, att Herr Statsrådet och Chefen för Civildepartementet har ansett sig böra ytterligare undanskjuta den så länge och så otåligt önskade öfverflyttningen af vår handels- och näringsstatistik från Kommerskollegium till Statistiska Centralbyrån. Såsom skäl därför anföres i statsrådsprotokollet, att denna öfverflyttning skulle nödvändiggöra en betydlig tillökning i Statistiska Centralbyråns stat. Får jag tro det, efter hvad jag förmodar, tillförlitliga ryktet om beloppet af denna tillökning, vågar jag hysa den mening, att den "betydliga" tillökningen icke förtjenar detta namn. Derom kunna meningarne möjligen vara delade, så länge man endast håller sig till det ökade beloppet *i och för sig*, men de kunna icke vara det, när man tager i betraktande berörda belopp i dess förhållande till det ändamål, som genom förändringen skulle ernås. Nu är det ett faktum, som ingen kan bestrida, att handels- och näringsstatistiken i sitt närvarande traditionella skick är helt enkelt oduglig. Det synes mig vara dyrare att gifva ut en relativt mindre penningesumma för ett dåligt resultat än att gifva ut ett större belopp, när man derigenom kan åstadkomma något dugligt och godt; jag beklagar, att Chefen för Civildepartementet hyser en annan uppfattning.

*Remiss af
statsregle-
ringsproposi-
tionen.
(Forts.)*

Remiss af
statsregle-
ringsproposi-
tionen.
(Forts.)

Jag har vid genomgåendet af sjunde hufvudtiteln med synnerlig tillfredsställelse antecknat, att Herr Finansministern tagit initiativet till en af rättvisa och billighet högeligen påkallad rättelse i Statskontorets stat. Med icke mindre nöje har jag och, såsom jag tror, flertalet sett Herr Finansministerns initiativ för att söka åstadkomma en ordnad förbindelse vintertiden mellan fastlandet och Öland.

För öfrigt skall jag blott be att få göra en liten erinran vid den framställning, som här förekommer rörande de Kongl. teatrarne.

Af Kongl. Maj:ts berättelse till Riksdagen om hvad i rikets styrelse sedan sista Riksdags sammanträde sig tilldragit ser man, att Kongl. Maj:t beslutit öfverflytta Kongl. teatrarne angelägenheter från hof-förvaltningen till Finansdepartementet. Jag vill icke nu föregripa Konstitutions-Utskottets omdöme angående den konstitutionella beskaffenheten i allmänhet och befogenheten isynnerhet af denna åtgärd, så mycket mindre som jag förmodar, att man från denna politiskt skarpsynta, insigtsfulla och erfarna auktoritet kan emotse någon utredning af den viktiga frågan, hvad detta Kongl. Maj:ts beslut egentligen innebär, huruvida åtgärden har *något* verkligt eller absolut *intet* innehåll.

Kongl. Maj:t har begärt ett extra anslag för de Kongl. teatrarne. Det finnes emellertid, Herr Talman, eu teaterfråga, som synes mig vara viktigare än den om komplettering af de Kongl. teatrarne materiel. Den frågan lyder i korthet så: Huru länge skall förrepresentationer få, i sitt närvarande skick, användas de Kongl. teatrarne och i synnerhet den dramatiska teatern? Om derstädes, vid en representation, under något ogynsamma omständigheter en eldsvåda utbryter, är det sannolikt nog att kanske ej 20 eller 30 personer komma med lifvet derifrån. Man bereder sig, säges det, att i år fira Kongl. stora teaterns etthundraåriga jubileum. Jag fruktar att vi synda på nåden och att vi i stället för lusteldarne kunna komma att få se en teaterbrand och i stället för jubelropen få höra de döendes jemmerrop. Varningarne från Nizza och Wien borde komma vederbörande att betänka hvad dessa arma enskildes frid tillhör, hvilka naturligtvis aldrig låta varna sig, sjelfve aldrig lära någonting, men lätt glömma allting. Jag skall för öfrigt göra ett försök att i en annan form bringa denna teaterfråga under Riksdagens eller åtminstone denna Kammares pröfning och skall därför nu icke längre uppehålla mig dervid.

Jag ber vidare att få påpeka, att i åttonde hufvudtiteln frågan om en nybyggnad för Riksarkivet "lyser genom sin frånvaro", likasom Bruti och Cassii bilder vid Junias begrafning.

Redan för 20 år sedan visste man, att den lokal, som Riksarkivet nu har, skulle inom kort blifva alldeles otillräcklig, och 1862—1863 års Riksdag beviljade därför för tillbyggnad ett anslag af 100,000 kronor. Men sedan tillbyggandet först af någon tillfällig anledning fördröjts, beslöt Kongl. Maj:t år 1866, att med denna fråga skulle tillsvidare anstå; och så har den fått anstå i femton år. Auslaget har, vill jag minnas, sedermera blifvit af Riksdagen återtaget eller indraget.

Jag har under detta år haft mer än riklig anledning att öfvertyga mig om det alldeles förskräckliga tillstånd, i hvilket Riksarkivet

befinner sig; huru dyrbara och oersättliga handlingar der förderfvas; huru tjenstemännen ådraga sig ohelsa och huru arbetet störes af en trängsel, som icke kan afhjelpas, derigenom att tjenstemännen med en outtröttlig välvilja tillmötesgå de besökande och åt dem upplåta de bästa platserna, under det att de sjelfva tränga sig in i obeqväma hörn. Till lokalens otillräcklighet, erkänd redan för 20 år sedan, och dess usla beskaffenhet i öfrigt kommer dessutom eldfaran. Här finnes sålunda en kombination af motiv, mer än tillräckliga för de framställningar, som Riksarkivarien sin pligt likmätigt gjort och förnyat, men hittills utan framgång.

Vi underrättas af den Kongl. propositionen, att vi hafva att motse en löneroglering för elementarlärarne. Men då man här icke inhemtar något annat än det belopp, som anses erforderligt för regleringens genomförande, är det för tidigt att yttra något vidare i denna fråga. Endast en antydan i detta ämne har jag lagt märke till i tron-talet vid Riksdagens öppnande. Enligt densamma skall nemligen lönerogleringen vara så inrättad, att den icke lägger hinder i vägen för en reorganisation af de allmänna läroverken. Jag vet icke, om jag får fatta dessa ord såsom en antydan om ett löfte, ty de äro mycket sväfvande. Men finge jag det, vore jag tacksam, helst som man ser att smärre ändringar, för hvilka hvarken löneroglering eller något annat lägger hinder i vägen, hafva så svårt att komma i gång. Jag läste för några dagar sedan ett tillkännagifvande i tidningarne om ett ledigt lektorat i teologi och — hebreiska. Som bekant uteslöt den så kallade stora läroverkskomitén, ehuru den var en konservativ, ja, i vissa fall till och med reaktionär komité, hebreiska språket helt och hållet från elementarläroverkens läsordning, men icke desto mindre har man tagit upp det utom läsplanen, trots allt hvad som eljest från den konservativa sidan plägar anföras mot så kallade valfria ämnen i den nya läroverksstadgan af år 1878. Der föreskrifves, att undervisningen i hebreiska skall meddelas af läraren i teologi. Det kan nu blifva tvist om, huru man skall gå till väga vid de läroverk, der det icke finnes någon lärare i teologi. Af statskalendern har jag nemligen funnit att detta är fallet med en del elementarläroverk, der då i stället finnes en lärare i kristendom, hvilket, som man vet, är icke aldeles detsamma. Ett skäl, hvarför man bibehåller hebreiskan, skulle jag möjligen kunna gissa, detta skäl nemligen att man sålunda söker ett skenbart stöd för upprätthållande af *lektorsplats* i teologi, hvilket synes mig icke vara någon god ekonomi i ett ögonblick, då indragningar och besparingar vid läroverken äro synnerligen påkallade.

Slutligen skall jag göra en erinran vid förslaget angående ett anslag af 20,000 kronor till tjenstgöringspenningar för en del provinsialläkare. Chefen för Ecklesiastikdepartementet har i bilagan till statsrådsprotokollet erinrat derom, att så nyligen som 1878 en löneförbättring beviljats åt provinsialläkarne. Då denna obetydlighet befunnits förtjena plats i yttrandet inför Kongl. Maj:t, så får jag i min ordning påminna derom, att löneförbättringen bestod för 27 provinsialläkare i 100 och för de öfriga i 200 kronor. Vidare finner jag icke utan förundran, att Chefen för Ecklesiastikdepartementet synes vilja sam-

*Remiss af
statsregle-
ringsproposi-
tionen.*
(Forts.)

*Remiss af
statsregle-
ringsproposi-
tionen.
(Forts.)*

manbinda afgörandet af frågan om löneförbättring för provinsialläkarne med det nu föreliggande förslaget till ny instruktion för samma tjänstemannacorps. Efter att för några månader sedan hafva så noggrant jag förmått studerat instruktionsförslaget och jemfört det med nu gällande instruktion, har jag i följd af Herr Statsrådets yttrande i den citerade bilagan under de sista dagarne med all den uppmärksamhet, hvaraf jag är mäktig, åter genomstuderat samma instruktionsförslag.

Herr Statsrådet yttrar nemligen, att detta instruktionsförslag, om det blir till lag upphöjdt, skulle på ett klarare och bestämdare sätt än hittills skett definiera provinsialläkarnes såväl rättigheter som skyldigheter. Jag får för min del förklara, att det är för mig omöjligt att finna ens en enda rad i detta instruktionsförslag, som kan en sådan verkan åstadkomma. De föreskrifter, som för närvarande finnas beträffande provinsialläkarnes åligganden, äro fullkomligt otvetydiga och skulle också den nu gällande instruktionen i något fall lemna läsaren i tvifvelsmål om hvad den afser, så har ju Kongl. Medicinalstyrelsen, på sätt jag förut påpekat, dragit försorg om en tolkning af densamma, som icke lemna något tvifvel om, att dessa skyldigheter äro fullkomligt o begränsade. Hvad åter provinsialläkarnes rättigheter angår, så finnes, som sagdt, icke en enda rad i det nya instruktionsförslaget, som bättre garanterar dem än den gamla instruktionen redan gör. Jag är således för min del öfvertygad om att denna produkt af svensk kollegial visdom är ett ohjelpigen dödfödt foster och att pröfningen af detta förslag icke rimligtvis kan hafva något slags inflytande på omdömet om behovet af en verklig löneförbättring för provinsialläkarne.

Emellertid har Kongl. Maj:t nu begärt ett tjänstgöringspenningeanslag af 20,000 kronor. Jag vågar säga, att efter mitt förmenande gör Riksdagen riktigast i att afslå detta onödiga och onyttiga anslag, emedan man dermed icke kommer ett steg framåt till frågans lösning.

Huru skulle anslaget utdelas? Man kan tänka sig tvenne sätt. Antingen så, att man för hvarje år inginge i pröfning om, hvilka distriktsinnehafvare bäst behöfde lönetillägg från detta anslag, — men det lär väl ligga i öppen dag att åtminstone icke den i Stockholm residerande Kongl. Medicinalstyrelsen kan gå Kongl. Maj:t tillhanda med nödiga materialier för en sådan pröfning. Eller också skulle man för en längre tid fästa ett visst anslag vid vissa distrikt. Dervid kan dock, i följd af omständigheter, som det ligger helt och hållet utom distriktsinnehafvarens vilja eller makt att förekomma, inträffa, att distriktet undergår en sådan förändring i afseende på tillfälle till enskild praktik och deraf beroende inkomster, att dessa, utan hans förvällande, nedgå till hälften eller en tredjedel af hvad de förut uppgingo till. Jag känner sådana fall och skall nämna ett exempel bland flere. En jernvägsanläggning först i södra och sedan en ny jernvägsanläggning i östra delen af en provinsialläkares distrikt hafva så kringskurit rayonen för hans mer eller mindre inbringande praktik, att hans inkomster bragts ned till hälften mot förut; han, som annars haft för afsigt att stanna på denna plats till döddagar och som inom sin ort utöfvat en nitisk och nyttig verksamhet både som

läkare och kommunalman, finner sig nu nödsakad att lemna en befattning, af hvilken han ej längre kan förvärfva sin utkomst.

Vidare må man icke föreställa sig att löneförbättring blott behöfves i stora och gleset befolkade eller fattiga distrikt. I ett mindre och tätbefolkadt samt efter allmänna föreställningen förmöget distrikt kunna de egentliga tienstegöromålen för provinsialläkaren blifva så talrika och tidsödande, att de i det närmaste afskåra möjligheten till enskild praktik och dermed förenade inkomster. — Antagligen skulle det väl hädanefter komma att gå så till, att man använde dessa penningar såsom reserv för den händelse, att det efter längre tids förlopp skulle visa sig omöjligt att få sökande till ett eller annat dåligt distrikt; tienstgöringspenningar skulle då blifva lockbete för någon nyss utexaminerad läkare, hvilken derigenom kunde förmås att äfventyra befattningen i ett sådant distrikt såsom exspektanstjenst.

Då således härmed icke minsta steg tagits till lösningen af ifrågasvarande angelägenhet, håller jag, såsom sagdt, före att Riksdagen gör bäst i att helt och hållet afslå hvad Kongl. Maj:t i detta fall föreslagit.

Härmed förklarades öfverläggningen slutad; hvarefter den nu fördragna Kongl. propositionen hänvisades till Stats-Utskottet, dit Herr Hedins i anledning af densamma afgifna yttrande jemväl skulle öfverlemnas.

§ 4.

Efter föredragning dernäst af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående med Frankrike afslutade nya handels- och sjöfarts-traktater, anförde

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet Thempander: Då Kammaren nu går att för vidare granskning till vederbörande Utskott hänvisa Kongl. Maj:ts proposition angående med Frankrike afslutade nya handels- och sjöfartstraktater, så torde det för Kammaren vara af intresse att erfara, hvad regeringen efter den Kongl. propositionens aflåtande kunnat inhemta i fråga om den tid som vi utan olägenhet kunna använda till frågans vidare behandling. Såsom herrarne finna, har franska regeringen saknat bemyndigande att utsträcka de hittills gällande traktaternas tillämpning utöfver den 8 nästkommande Februari. I de nya traktaterna förekomma derföre också bestämmelser om deras trädande i kraft påföljande dag eller den 9 Februari. Kongl. Maj:t har emellertid i den aflåtna propositionen uttalat sin fasta tillförsigt, att ytterligare rådrum skall kunna Riksdagen beredas för den pröfning af frågan, som tillhör densamma, och Chefens för Utrikesdepartementet yttrande till statsrådsprotokollet angifver ord för ord det uttalande af franske handelsministern, hvarpå den af Kongl. Maj:t sålunda yttrade uppfattningen grundar sig.

Det har dock varit af vigt att lära närmare känna, huru långt det utlofvade rådrummet kunde komma att sträcka sig, och Kongl.

*Remiss af
statsregle-
ringsproposi-
tionen.
(Forts.)*

Maj:ts minister i Paris erhöi därför i uppdrag att af vederbörande medlem af franska regeringen söka förskaffa sig närmare besked i saken. Franske handelsministern har till svar på de till honom i detta afseende ställda frågor förklarad, att vi tryggt kunna påräkna en ytterligare prolongation af de gamla traktaterna under åtminstone en månad. Vid sådant förhållande skulle tillämpningen af de nya traktaterna, derest de varda ratificerade, inträda först den 9 nästkommande Mars. Kammaren torde likväl finna, att de åtgärder, som stå i samband med traktaternas slutliga ratificerande och ratifikationernas utväxling, kräva några dagar, och för att traktaterna skola kunna träda i tillämpning den 9 Mars, torde det erfordras, att Riksdagens beslut i ämnet värder Kongl. Maj:t meddeladt senast den 6 i nämnda månad.

Då jag nu har ordet, ber jag att få fästa uppmärksamheten derpå, att någon förlängning af de gamla traktaterna endast för Sveriges och Norges del icke kan af Frankrike medgifvas. Genom ett sådant medgifvande skulle nemligen Frankrike försättas i nödvändigheten att äfven förlänga samtliga gamla traktater med alla de öfriga länder, hvilka äro tillförsäkrade förmånen af den mest gynnade nations behandling och derföre ega anspråk att icke komma i sämre ställning än Sverige och Norge. Det är ju lätt att inse, att Frankrike sväriligen kan finna sig påkalladt att sålunda förlänga samtliga gamla handelstraktater utöfver den bestämda tiden endast derföre att det påfordras af de förenade rikena. Huruvida åter sådana omständigheter kunna förekomma, att Frankrike kan af för detsamma gällande skäl finna sig manadt att medgifva en förlängning utöfver en månad af de gamla traktaterna i allmänhet, beror på utgången af de ännu icke afslutade förhandlingarne mellan Frankrike och en annan makt.

Det torde också vara skäl att vid detta tillfälle erinra, att åtskilliga olägenheter måste vara förbundna med att, såsom man eljest möjligen kunde ifrågasätta, låta de nuvarande traktaterna träda ur tillämpning och, i afvaktan på de nya traktaternas pröfning och slutbehandling, underkasta sig tillämpning af den i Frankrike gällande allmänna tulltariff. Detta måste för trafiken medföra åtskilliga förvecklingar och en viss osäkerhet för affärsrörelsen, hvilket det synes vara angeläget att undvika, derest man öfverhufvud anser att handels- och sjöfartsförhållandena mellan Sverige och Frankrike böra för framtiden regleras medelst särskildt afslutade handels- och sjöfartstraktater.

Under förutsättning således att Riksdagen önskar slutbehandla frågan före den tid, som jag nyss angifvit, torde — derom är jag förvissad att Bevillnings-Utskottet snart skall kunna öfvertyga sig — den tid, som kommer att lemnas Utskottet för frågans behandling, blifva mer än tillräcklig för att åt ärendet må kunna egnas den omsorgsfulla utredning hvaraf det tvifvelsutän är förtjent. Dimensionerna af denna fråga äro nemligen nu, i jämförelse med hvad de voro år 1865, så ofantligt små, att det hufvudsakligen torde vara minnena från den tiden och den omständigheten att man under de få dagar, denna Kongl. proposition varit tillgänglig, icke hunnit taga någon fullständig kännedom om den nya tulltariffens omfattning och beskaffenhet, som gifvit anledning till den farhåga, hvilken från ett

och annat håll försports, att tillräckligt rådrum icke skulle blifva Riksdagen tillmätt för behandlingen af denna fråga.

Vidare yttrades ej. Den ifrågavarande nådiga propositionen hänvisades till Bevillnings-Utskottet, dit Herr Statsrådet Themptanders nu afgifna yttrande skulle medfölja.

§ 5.

Föredrogos de i Kammarens senaste sammanträde af Herr *S. Wieselgren* anmälda motioner; och hänvisades motionen N:o 1 till Lag-Utskottet, motionen N:o 2 till Tillfälligt Utskott och motionen N:o 3 till Lag-Utskottet.

§ 6.

Föredrogos och lades till handlingarne den till Kammaren inkomna berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista Riksdags sammanträde sig tilldragit.

§ 7.

Föredrogos och hänvisades till Stats-Utskottet Riksdagens år 1881 församlade revisorers berättelser:

1:o) angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1879, jemte de i anledning af samma berättelse infordrade och till Kongl. Maj:t afgifna underdåniga utlåtanden; och

2:o) angående granskning af Riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

Äfvenledes föredrogos samt hänvisades till Banko-Utskottet samma revisorers berättelse angående Riksbanken.

§ 8.

Följande motioner afgåfvos, nemligen af:

Herr *P. G. Petersson*:

N:o 4, om ändring i Kongl. förordningen angående stämmingsmän af den 10 Augusti 1877; och

N:o 5, om underdånig skrifvelse angående ändring af eller utfärdande af nådig förklaring öfver de i Kongl. förordningen angående hushållningen med de allmänna skogarne i riket den 29 Juni 1866 intagna bestämmelser rörande prestboställens skogar;

Herr *Folke Andersson*, N:o 6, angående ändringar i gällande skiftesstadga;

Herr *Erik Olsson*:

N:o 7, med förslag till tillägg i 3 § 1 kap. samt 1 § 8 kap. af gällande skiftesstadga; och

N:o 8, angående pension åt f. d. förrådsvaktmästaren vid Kongl. Nerikes regemente P. Lindberg;

Herr *Ch. Dickson*, N:o 9, angående ändring af 8 § i gällande Bevillningsstadga;

Herr *Anders Bengtsson*:

N:o 10, med förslag till förändrad lydelse af 21 § i Kongl. förordningen om landsting den 21 Mars 1862; och

N:o 11, angående förändring i bestämmelserna om tiden för uppbörd af kronoutskylder samt desammas redovisning;

Herr *J. A. Öberg*, N:o 12, om ändring i 14 § Riksdagsordningen; samt

Herr *G. Ekdahl*, N:o 13, med förslag angående reglering af Södertelje kanalaktiebolags skuld till Riksbanken.

Alla dessa motioner bordlades.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes:

Justitieombudsmannens vid innevarande års riksdag afgifna embetsberättelse samt Tryckfrihetskommitténs berättelse; och

Riksdagens Kanslideputerades Memorial N:o 1, angående antagande af tjänstemän i Riksdagens kansli.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag för detta sammanträde.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr *Carl Johansson* under 5 dagar från och med den 31 Jan.
och Herr *S. Axell* „ 14 „ „ „ „ „ 1 Febr.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 1 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Torsdagen den 26 Januari.Kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 19 innevarande månad.

§ 2.

Föredrogos och hänvisades till Lag-Utskottet nedannämnda på Kammarens bord hvilande Kongl. propositioner, nemligen:

1:o) med förslag till förordning angående böter för svarande parts uteblifvande från underrätt;

2:o) med förslag till förordning angående upphörande af skyldighet för den, som emot hofrätts dom vill Konungen söka, att i visst fall träda i fängelse till sakens slut;

3:o) med förslag till förordning angående tillämpning å frälsemän af förordningen den 8 November 1872 om ändring i lagens stadganden angående giftomannarätt; och

4:o) angående förändrad lydelse af §§ 59 och 64 i förordningen om kommunalstyrelse på landet.

Vidare blefvo följande Kongl. propositioner hänvisade till behandling af Stats-Utskottet, nemligen:

1:o) angående öfverlåtelse till Stockholms stad af vissa dels kronan, dels Riksgäldskontoret tillhöriga tomtdelar utmed Riddarholmskanalen mot vederlag till kronan af annan för sammanbindningsbanan genom Stockholm använd, staden tillhörig mark;

2:o) angående afsöndring af jord från kungsgården Noret i Kopparbergs län till begravningsplats för Christine församling i Falun;

3:o) angående upplåtelse till Vesterås stad utaf delar af kronolägenheterna Stallhagen och Munkängen;

4:o) angående gratifikationer till ingenjörer och öfrige vid statens jernvägsbyggnader anstälde tjenstemän, som till följd af inskränkning i dessa byggnader blifvit eller blifva uppsagde från sina befattningar; och

5:o) angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar.

Efter föredragning dernäst af Kongl. Maj:ts proposition angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning af ungskog inom Vesterbottens län m. m., blef denna nådiga proposition hänvisad till Lag-Utskottet.

Till Stats-Utskottet hänvisades Kongl. Maj:ts proposition angående förvaltningen af kronans jordbruksdomäner samt inrättande af en för dessa egendomar och statens skogar gemensam domänstyrelse.

Slutligen föredrogs och hänvisades till Bevillnings-Utskottet Kongl. Maj:ts proposition angående förhöjning i befodringsafgiften för lokalbref.

§ 3.

Föredrogs och lades till handlingarne Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelser:

1:o) i anledning af två vid sistförflutne riksdag beslutade lagförändringar; samt

2:o med tillkännagifvande att Kongl. Maj:t förordnat Statsrådet m. m. Johan Henrik Lovén att under innevarande riksdag utöfva den befattning med riksdagsärenden som, enligt 46 § af Riksdagsordningen, tillkommer en ledamot af Statsrådet;

och skulle underrättelse om sistnämnda nådiga skrifvelses innehåll meddelas vederbörande Utskott samt de ledamöter, som hafva inseende öfver Riksdagens kansli.

§ 4.

Skedde föredragning af de i gårdagens sammanträde bordlagda motioner; och hänvisades

Herr *P. G. Peterssons* motioner, N:is 4 och 5, till Lag-Utskottet;

Herr *Folke Anderssons* motion, N:o 6, till Lag-Utskottet;

Herr *Erik Olssons* motioner, N:o 7 till Lag-Utskottet och N:o 8 till Stats-Utskottet;

Herr *Ch. Dicksons* motion, N:o 9, till Bevillnings-Utskottet;

Herr *Anders Bengtssons* motioner, N:o 10, till Lag-Utskottet och N:o 11 till Stats-Utskottet;

Herr *J. A. Öbergs* motion, N:o 12, till Konstitutions-Utskottet; samt

Herr *G. Ekdahls* motion, N:o 13, till Banko-Utskottet.

§ 5.

Till Lag-Utskottet hänvisades Justitieombudsmannens vid innevarande års riksdag afgifna embetsberättelse samt Tryckfrihetskommitténs berättelse.

§ 6.

Föredrogs och bifölls Riksdagens Kanslideputerades Memorial N:o 1, angående antagande af tjenstemän i Riksdagens kansli.

§ 7.

Följande nya motioner anmälades, nemligen af:

Herr *P. Hammarberg*, N:o 14, om underdånig skrifvelse angående nedsättning af en komité för uppgörande af förslag till ny sjölag;

Herr *Johannes Jonson*, N:o 15, angående inrättande af ett Riksbankens afdelningskontor i Sköfde;

Herr *Olaus Olofsson*, N:o 16, om kungörande af tiden för allmänna tingssammanträden;

Herr *Carl August Andersson*, N:o 17, angående ändring af 13 § i reglementet för folkskolelärarnes pensionsinrättning;

Herr *Johan Anderson* i Tenhult;

N:o 18, om upphäfvande af vatten- och brödstraffet; och

N:o 19, angående försäljning af kronans egendom i Konstantinopel.

Herr *A. Th. Wallenius*, N:o 20, om löneförhöjning för folkskolelärare och lärarinnor; samt

Herr *A. Hedin*, N:o 21, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående lagbestämmelser om eganderätt eller ständig nyttjanderätt till bostadslägenhet i stadsfastighet.

Dessa motioner bordlades.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter Kammarrens ledamöter åtskildes kl. 2 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Fredagen den 27 Januari.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 20 i denna månad.

§ 2.

Föredrogos de på Kammarrens bord hvilande motioner; och hänvisades

Herr *P. Hammarbergs* motion, N:o 14, till Lag-Utskottet;

Herr *Johannes Jonsons* motion, N:o 15, till Banko-Utskottet;

Herr *Olaus Olofssons* motion, N:o 16, till Lag-Utskottet;

Herr *Carl Aug. Anderssons* motion, N:o 17, till Stats-Utskottet;

Herr *Johan Andersons* motioner, N:o 18 till Lag-Utskottet och N:o 19 till Stats-Utskottet;

Herr *A. Th. Wallenius'* motion, N:o 20, till Stats-Utskottet; samt
Herr *A. Hedins* motion, N:o 21, till Lag-Utskottet.

§ 3.

Följande nya motioner anmäldes, nemligen af:

Herr *Folke Andersson*, N:o 22, angående förlängning af arrende-kontrakt om kronojord invid sjöarne Hjelmaren och Qvismaren samt anvisande af ett förslagsanslag i syfte att kronan må, utan afstående af mark, i kostnaden för nämnda sjöars sänkning deltaga;

Herr *Jonas Sandwall*, N:o 23, angående inrättande af ett Riks-bankens afdelningskontor i Lidköping;

Herr *K. P. Arnoldson*:

N:o 24, om ändring af §§ 1, 3 och 14 i Kongl. förordningen den 31 Oktober 1873, angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning;

N:o 25, om ändring af § 15 i samma Kongl. förordning; och

N:o 26, om ändring af 28 § 1 mom. Regeringsformen;

Herr *F. Th. Borg*, N:o 27, angående anvisande af extra anslag för ordnande af undervisningsväsendet i Sveriges allmänna läroverk och pedagogier m. m.;

Herrar *Carl Johansson*, *Anders Hansson* och *Stormats Mathias Olsson*, N:o 28, om inrättande af ett Riksbankens afdelningskontor i Falun;

Herr *Johan Fredrik Carlsson*, N:o 29, med förslag till ändring i gällande stadgande om val af ledamot i egodelningsrätt;

Herr *S. A. Hedlund*, N:o 30, angående ändring i 9 § 1 mom. samt 15, 26 och 27 §§ i Kongl. förordningen den 21 Mars 1862 om kommunalstyrelse i stad;

Herrar *P. Pehrsson* i Törneryd, *August Petersson* och *A. Svensson* i Lösen, N:o 31, om tillägg till 3 § i Kongl. förordningen den 18 Juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet;

Herr *Samuel Johnson*, N:o 32, om eftergift af kronans rätt till danaarf efter *Ulrika* och *Hedvig Tillman*;

Herr *Jöns Persson*, N:o 33, om förhöjning i anslaget till lån för utdikningar och aftappningar af sankta trakter;

Herr *P. Persson* i Isie, N:o 34, om införande af öppen omröstning i Riksdagens båda Kamrar; samt

Herr *Nils Johan Boström*, N:o 35, angående ändring af 21 § Kongl. förordningen om prestval den 1 April 1843.

Samtliga här ofvan omförmälda motioner bordlades.

§ 4.

Till bordläggning anmäldes Stats-Utskottets Memorial N:o 1, med den till innevarande Riksdag af fullmäktige i Riksgäldskontoret afgifna berättelse.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag; och åtskildes derefter Kammarens ledamöter kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Lördagen den 28 Januari.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Herr Statsrådet m. m. C. G. Hammarskjöld aflemnade Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen, angående löneförbättring åt lärare vid de allmänna läroverken och vissa pedagogier, högre lärarinneseminariet samt folkskolelärareseminarierna m. m.

Herr Talmannen mottog denna nådiga proposition med förklarande att Kammaren skulle deråt lemna grundlagsenlig behandling; hvar-
efter samma proposition bordlades.

§ 2.

Herr vice Talmannen Ifvarsson begärde ordet och yttrade: Enär den till Andra Kammaren nu aflemnade Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående löneförbättring åt lärare vid de allmänna läroverken och vissa pedagogier, högre lärarinneseminariet samt skollärareseminarierna m. m. synes mig vara af den vikt och omfattning att jag befarar, det densamma af Stats-Utskottet, i den händelse den nådiga propositionen dit hänvisas, icke utan en allt för lång tidsutdrägt kan nog omsorgsfullt behandlas, tager jag mig härmed friheten framställa, att denna Kammare må för sin del besluta:

Att ett särskildt Utskott för behandling af ofvanberörda Kongl. proposition skall tillsättas samt att detsamma skall bestå af sju ledamöter och tre suppleanter från hvardera Kammaren.

Det förslag Herr vice Talmannen sålunda framställt blef på begäran bordlagdt.

§ 3.

Skedde föredragning af de i gårdagssammanträdet väckta motioner; och hänvisades:

Herr *Folke Anderssons* motion, N:o 22, till Stats-Utskottet;
 Herr *Jonas Sandwalls* motion, N:o 23, till Banko-Utskottet; och
 Herr *K. P. Arnoldsons* motioner N:o 24 och 25 till Lag-Utskottet samt N:o 26 till Konstitutions-Utskottet.

Herr *F. Th. Borgs* motion, N:o 27, angående anvisande af extra anslag för ordnandet af undervisningsväsendet i Sveriges allmänna läroverk och pedagogier m. m., beslöt Kammaren hänvisa till Stats-Utskottet, dock under förbehåll att, derest Herr vice Talmannens i § 2 häröfvan omförmälda förslag om tillsättande af ett Särskildt Utskott för behandling af Kongl. Maj:ts denna dag till Kammaren aflemnade nådiga proposition angående löneförbättring åt lärare vid de allmänna läroverken m. m. blefve af Riksdagens båda Kamrar antaget, samma motion då skulle till detta Särskilda Utskott öfverlemnas.

Vidare hänvisades:

Herrar *Carl Johansson*, *Anders Hanssons* och *Stormats Mathias Olssons* motion, N:o 28, till Banko-Utskottet;

Herr *J. Fr. Carlssons* motion, N:o 29, till Lag-Utskottet;
 Herr *S. A. Hedlund*s motion, N:o 30, till Lag-Utskottet;
 Herr *P. Pehrssons* i Törneryd, *August Peterssons* och *A. Svenssons* i Lösen motion, N:o 31, till Lag-Utskottet;
 Herr *Sam. Johnsons* motion, N:o 32, till Stats-Utskottet;
 Herr *Jöns Perssons* motion, N:o 33, till Stats-Utskottet;
 Herr *P. Perssons* i Isie motion, N:o 34, till Konstitutions-Utskottet;
 Herr *N. J. Boströms* motion, N:o 35, till Lag-Utskottet; samt
 Herr *I. Lyttkens'* motion, N:o 36, till Banko-Utskottet.

§ 4.

Föredrogs och lades till handlingarne Stats-Utskottets Memorial N:o 1, med den till innevarande Riksdag af Fullmäktige i Riksgäldskontoret afgifna berättelse.

§ 5.

Följande motioner afgåfvos, nemligen af:

Herr *W. Farup*, N:o 37, angående anvisande af medel för undersökning om behovet och lämpligaste sträckningen af en jernvägsförbindelse mellan Hudiksvall och norra stambanan;

Herr *Lasse Jönsson*, N:o 38, med förslag angående beskattning af hvitbetssockertillverkningen;

Herr *Olof Andersson*, N:o 39, om tillägg till 25 § i Kongl. förordningen den 9 Juni 1871 angående fattigvården;

Herr *E. Thomasson*:

N:o 40, angående rätt för lärare och lärarinnor vid vissa småskolelärareseminarier till delaktighet i folkskolelärnarnes pensionsinrättning m. m.;

N:o 41, angående förhöjning i årsanslaget till botaniska institutionen vid Lunds universitet; och

N:o 42, angående höjd pension åt Hofkamreraren, förre Härads-skrifvaren *Lars Peter Regnell*;

Herr *H. Johnsson*, Broby, N:o 43, om utfärdande af bestämmelser, hvarigenom torparne å statens jordegendomar icke vidare betungas med oskäligt hårda kontraktsvilkor;

Herr *A. Svenson* i Bossgården, N:o 44, om ändring af 99 § konkurslagen;

Herr *G. Sälling*:

N:o 45, om tillägg till 50 § konkurslagen; och

N:o 46, med förslag till förändrad lydelse af 30 § konkurslagen;

Herr *A. F. Petersson* i Sibbarp, N:o 47, med förslag till förändrad lydelse af Kongl. förordningen den 14 April 1866 angående arfsrätt för oäkta barn;

Herr *J. M. Svensson*, N:o 48, om ändring i grunderna för röst-rätt vid prestval å landet;

Herr *A. P. Danielson*:

N:o 49, om tillägg till 9 § 3 mom. Bevillningsstadgan; och

N:o 50, om tillägg till 57 § i Kongl. förordningen om kommunalstämma å landet den 21 Mars 1862;

Herrar *A. P. Danielson*, *Gustaf Jonsson*, *Nils Petersson*, *Johan Fredrik Carlsson* och *J. Jonasson* i Gullaboås, N:o 51, om inrättande af ett Riksbankens afdelningskontor i Kalmar;

Herr Friherre *A. E. Nordenskiöld*, N:o 52, om underdånig skrifvelse angående utredande, i hvad mån åtgärder kunde vidtagas för att inskränka den tid, under hvilken sjöfarten på Sveriges hamnar är stängd af is;

Herr *J. A. Sjö*, N:o 53, angående tillägg till 4 kap. 55 § utsökningslagen;

Herr *A. W. Ljungman*, N:o 54, angående anvisande af medel för utredning af kostnaderna för inlösandet till staten af Uddevalla—Venersborg—Herllunga-banan och anläggande af jernväg dels från Uddevalla till Grebbestad—Krossekärr, dels från lämplig punkt å denna linie till närmast Uddevalla belägen tjenlig uthamn;

Herr *J. P. Nilsson*, N:o 55, angående ändring af 11 § i Kongl. förordningen den 21 Mars 1862 om kommunalstyrelse å landet;

Herr *S. Johnson*, N:o 56, om ändring af 6 § i Kongl. kungörelsen om stämpelpappersafgiften m. m. den 22 Oktober 1880;

Herr *E. P. Jonsson*, N:o 57, angående ändring af 30 kap. 1 § Rättegångsbalken;

Herr *A. Hedén*, N:o 58, om pension för förre tryckaren vid Riksbankens sedeltryckeri *A. Frölund*;

Herr *Anders Bengtsson*, N:o 59, om anslag för meddelande af undervisning i sättet att uppföra ändamålsenliga och vedbesparande eldstäder;

Herr *G. W. Lönegren*, N:o 60, om anslag för upprättande af ett matematiskt seminarium vid Upsala universitet; samt

Herr *C. A. Larsson*, N:o 61, angående indrifning af Riksbankens fordran hos Södertelje kanalaktiebolag samt sättet för samma fordrans liqviderande.

Alla dessa motioner blefvo, hvarefter annan, bordlagda.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.